

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК СОТУНУН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Нуриддин Асатиллоевич Юлдошевдин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан
баш тартуу жөнүндө

2023-жылдын 25-сентябры

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Л.Ч. Жолдошева, Ч.А. Айдарбекова, М.Р. Бобукеева сот отурумунун катчысы А.Т. Таалайбековдун катышуусу менен Нуриддин Асатиллоевич Юлдошевдин кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотуна 2023-жылдын 17-июлунда Н.А. Юлдошевдин «Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 50-беренесин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 6-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 23-беренесинин 3, 4, 5-бөлүктөрүнө, 24-беренесинин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацына, 37-беренесинин 1-бөлүгүнө, 56-беренесинин 2-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Н.А. Юлдошев өз кайрылуусунда талашылып жаткан ченем менен аныкталган шайлоо күрөөсү Конституциянын 37-беренесинин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн анын саясий укуктарын чектеп жаткандыгын билдирет.

Арыздануучу Конституциянын 6-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүн эске алып, Конституция жогорку юридикалык күчкө ээ жана туздөн түз колдонуларын, ошондой эле эл аралык укуктук жалпы таанылган принциптери

жана ченемдери, күчүнө кирген эл аралык келишимдер Кыргыз Республикасынын укук тутумунун курамдык бөлүгү болуп саналарын көрсөтөт.

Мындан тышкары, арыздануучу Конституцияда белгиленген адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктери эч кандай чектелүүгө жатпайт, ошондой эле эч ким жынысы, расасы, тили, майыштуулугу, этностук таандыктыгы, туткан дини, курагы, саясий же башка ынанымдары, билими, теги, мүлктүк же башка абалы боюнча басмырланышы мүмкүн эместигин белгилейт.

Н.А. Юлдошевдин пикиринде, башкы Мыйзамдын 56-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасында адамдын укуктарын жана эркиндиктерин жокко чыгаруучу же кемсинтүүчү мыйзамдар кабыл алынбайт, ошондой эле талашылып жаткан ченем Атуулдук жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык Пактынын 25-беренесинин 2-бөлүгүнүн жоболоруна да карама-каршы келет.

Жогоруда баяндалгандын негизинде, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченемди конституциялуу эмес деп таанууну суранат.

Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы кайрылууну жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья - баяндамачы Л.Ч. Жолдошеванын маалыматын угуп, төмөнкү тыякка келди.

Судьялар коллегиясы кайрылууну кабыл алуу же кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө маселени чечүүдө, кайрылууда коюлган маселелердин конституциялык сот өндүрүшүнө жол берилгендигинен жана кайрылуунун «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүнөн келип чыгат.

Жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык эгерде кайрылууда көрсөтүлгөн маселенин

конституциялуугу мурда текшерилсе жана өзүнүн күчүн сактаган акт болсо коллегия кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Ал эми Н.А. Юлдошевдин кайрылуусунда, талашылып жаткан ченем шайлоо күрөөсү боюнча Конституциянын ченемдерине ылайык келбейт деген талап коюлуп жатат. Ошого байланыштуу, шайлоо күрөөсү боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатанын 2021 - жылдын 3-мартындагы чечими бар экенин судьялардын коллегиясы белгилейт.

Аталган чечимге ылайык шайлоо күрөөсү – мыйзам менен белгиленген ыктыярдуу акчалай төгүм, ал жарандар, партиялар (шайлануучу бирикмелер (блоктор) үчүн талапкер (талапкерлердин тизмеси) катары каттоо шарттарынын бири болуп саналат. Шайлоо күрөө институту шайлоолордун жыйынтыктары менен байланышы жок, ал шайлоо кампаниясына катышуу шарттарынын бири болуп саналат. Шайлоо күрөөсүн киргизүү мыйзам менен белгиленген шарт менен байланыштуу: эгерде талапкер добуштардын белгилүү бир санын топтобосо, б.а. шайлоочулардын жеткиликтүү колдоосуна ээ болбосо, шайлоо күрөөсү кайтарылып берилбейт. Шайлоо күрөөсү, бир жагынан, талапкердин статусуна ээ болуу чечимге келген жарандын умтулуусуна таасирин тийгизет, экинчи жагынан, шайлоочулардын жеткиликтүү колдоосуна ээ болбогон жана демократиялык шайлоолордун кадыр-баркына шек келтирип, жеке кызыкчылыктарында өзүнүн статусун пайдалануучу адамдардын шайлоолорго катышуусун алдын алуу боюнча функцияны аткарат. Ошентип, мыйзам чыгаруучу тарабынан шайлоо күрөөсү кеңири спектрдагы коргоочу аракети болгон аспап катары пайдаланылат жана укуктуу максатка кызмат кылат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, «Кыргыз Республикасынын Конституциялык соту жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 30-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 5-пунктун, 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунун судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Нуриддин Асатиллович Юлдошевдин өтүнүчүн өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.
2. Келтирилген материалдар арыз ээсине кайтарылып берилсин.
3. Аныктама үч айдын ичинде Конституциялык сотко даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Л.Ч. Жолдошева

Ч.А. Айдарбекова

М.Р. Бобукеева

№ _____